

A mikroprocesszorokról

Nemzetközi szeminárium Szegeden

A Magyar Kémikusok Egyesületének Csongrád megyei csoportja az MTE SZ megyei szervezetében működő társgyűlésekkel, valamint a milánói FOXBORO Italia céggel közösen rendezik azt a háromnapos szemináriumot, amely tegnap, kedden kezdődött meg Szegeden, a Technika Házában. A szeminárium témája: Integrált áramkörű mikroprocesszor alapú folyamat-ellenőrző és szabályozó rendszerek az 1980-as évekre. A program résztvevői között ott találhatók sok magyar nagyvállalat és tudományos intézet képviselője.

A rendezvény lényegéről dr. Aczél Attilától, a Magyar Kémikusok Egyesülete Csongrád megyei csoportjának titkáráról kértünk felvilágosítást. A mikroprocesszorok voltaképpen integrált áramkörökből épített számítógépi egységek, amelyek az utóbbi években terjedtek el a világban. Sokoldalúságuk, dominánszerű összerakhatóságuk, a hagyományos számítógépekkel jóval könnyebb kezelhetőségük mintegy új fejezetet nyitott az alkalmazott kibernetika területén. A fejlett ipari technológiák alkalmazása ma már szinte elképzelhetetlen mikroprocesszorok által vezérelt folyamat-ellenőrző és szabályozó rendszerek nélkül.

A mostani — Magyarországon első ilyen jellegű — szeminárium szervezői azt tűzték ki célul, hogy a magyar gazdasági szakembereket megismertessék a mikroprocesszoros folyamat-szabályozó rendszerek, automatizáció felhasználási lehetőségeivel és előnyeivel. A FOXBORO-céggel — amely az ötven legnagyobb amerikai vállalat közé tartozik, s amelynek itáliai leányvállalata a szeminárium egyik szervezője — gyakorlati példákat mutat be egyes iparágakra, hogy a mikroprocesszorok alkalmazására milyen területeken milyen lehetőségek adódnak.

Az utóbbi időben már Magyarországon is alkalmaznak importált elemekből szerelt, mikroprocesszor

os folyamat-szabályozó rendszereket, például az olajipar egyes területein. A mostani szeminárium esetleg jó alapul szolgálhat ahhoz, hogy nálunk is felfigyorsuljon az ilyen berendezések alkalmazása. Hiszen a háromnapos előadás-sorozat keretében a résztvevők lényegében azzal ismerkedhetnek meg, ami a világszínvonalat jelenti ezen a területen.

De vajon melyek a mikroprocesszor alapú folyamat-ellenőrző és szabályozó rendszerek előnyei az iparban? Összefoglalva: az anyag- és energiatakarékosság, a termelékenység, a minőség és a rugalmasság. A vegyipari folyamatokban például az egyes paraméterek tetszőlegesen beállíthatók, amelyeket ezután automatikusan, pontosan szabá-

lyoz a rendszer. Ezzel energiát, nyersanyagot lehet megtakarítani és javítani lehet a minőséget. S könnyebbé válik így a technológiai folyamatok átállítása, módosítása is. Igaz, ezek a rendszerek meglehetősen drágák, de korszerű technológiák esetében meglehetősen gyorsan megtérül beszerzésük. S ma már Magyarországon is vannak olyan fejlett iparágak, ahol jó hatásokkal alkalmazhatók a mikroprocesszoros folyamat-szabályozó rendszerek.

A szemináriumot tegnap dr. Fejes Pál, a kémikusok egyesülete megyei csoportjának elnöke nyitotta meg. Megnyitó előadást pedig Abramo Monari, a FOXBORO Italia cég vezetője és Charles Wragg, a cég angol kirendeltségének vezetője tartott.

Sokrétű a népi ellenőrzés munkája

Hét esztendő tapasztalatai

Hétéves tevékenysége során közel 200 napirendet tárgyalt a Szeged városi-járásai Népi Ellenőrzési Bizottság. Foglalkozott egyebek között a sokgyermekes családok, a fiatal házások szociális körülményeivel, az ifjúsági törvény végrehajtásának tapasztalataival, a népességgazdasági határozat végrehajtásával, a lakossági szolgáltatások fejlődésével, Szeged kereskedelmi, vendéglátóipari ellátásával, a lakóház-felújítás, -karbantartás eredményeivel, gondjaival. Ízelítőül ennyi abból a nagy számból — 88 téma- és célvizsgálatból — melyet az elmúlt hét esztendő során végeztek a városi-járásai népi ellenőrök. Foglalkoztak ezenkívül 700 közérdekű bejelentéssel, számtalan panasznak eredtek nyomába. A vizsgálatokat, beszámolókat követően 573 esetben javaslattal, 79 alkalommal felhívással éltek, fe-

gyelmi eljárást, 30; szabályszértést, illetve büntetőeljárást 9-9 esetben kezdeményeztek.

Röviden így összegezhető a városi-járásai NEB hétéves tevékenységét összegző beszámoló lényege. A beszámolót Kalmár József elnökletével — tegnap délután, a Csongrád megyei tanács vb szegedi járási hivatalában vitatta meg a testület. A hozzászólók véleményükkel megerősítették, elfogadták a NEB elnöke által összeállított frásos jelentésben foglaltakat. Az elmúlt hét esztendő tapasztalatai igazolták: a testület megfelel a követelményeknek, tagjai szakmailag és politikailag egyaránt jól képzett, nagy gyakorlatú, rendelkezésre álló emberek. Az üléseken hozott határozatok, a vizsgálatokat követő intézkedések hasznosíthatóak, eredményesnek bizonyultak. A népi ellenőrök által kezdeményezett büntető- és fegyelmi eljárásokat mindannyiszor megfelelő mértékű elmarasztalás követte.

A jövőben figyelmet kell fordítani arra is — hangsúlyozta a NEB újjáavastatását megelőző utolsó ülésén —, hogy a munkások, a nők és a KISZ-tagok is képviseltesék magukat a testületben.

Házi múzeum

Nyári Károly több mint három évtizede gyűjti Pomáz és környékének szérb nemzetiséggel kapcsolatos tárgyait, festményeit, könyveit és iratait. Lakása városi múzeum.

Diákok nyári munkája

Befejeződött a tanév, megérdemelt pihenőjüket kezdik az általános és középiskolai tanulók. Sokan közülük munkával töltik szünidejüket egy részét, s közben némi zsebpénzre is szeretnének szert tenni.

Az idén új szabályozók korlátozzák, hogy a vállalatok hány diákot foglalkoztathatnak. A tavalyhoz képest Csongrád megyében is csökkent az érdeklődés a tanulók nyári munkája iránt. Ez persze korántsem jelenti azt, hogy az intézmények, vállalatok nem tartanak igényt az iskolások segítségére: Szegeden és a szegedi járásban összesen 671 ezer munkavállaló szándékozik diákokat foglalkoztatni a nyáron. A

Nyári egyetemek

Idén a TIT 18 nyári egyetemén, 16 városban — közte Szegeden is — várják a tanulni, ismereteket szerezni, pihenni, szórakozni vágyó külföldi és magyar érdeklődő hallgatókat — jelentették be kedden, tegnap a TIT országos központjában tartott sajtótájékoztatón.

A rendezvénysorozatot — június 23-án — a kecskeméti óvodapedagógiai nyári egyetem nyitja. Az óvónők továbbképzését szolgáló kurzuson csak hazai hallgatók vesznek részt. Az eddigi gyakorlati eltérően a sajtótájékoztató ifjúságpolitikai rendezvényen az eredetileg meghirdetett csak magyar nyelvű előadásokat a jugoszláv, csehszlovák és NDK-beli érdeklődők igényeit is kielégítve, német és szlovák nyelvre is tolmácsolják.

Újdonság lesz az idei népek barátsága nyári egyetemén, hogy a pécsi és harkányi kurzus mellett úgynevezett kisplanetáriumi tagozat is indul Pécsen. Az űrkutatás és csillagászat iránt érdeklődő hallgatók az elméleti előadásokon túl csillagászati gyakorlati bemutatókon is részt vesznek. A harkányi rendezvényez évben első ízben agrártagozattal bővül, (MTI)

Pál Lénárdot nevezték ki az Akadémia főtitkárává

A Minisztertanács a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlésének javaslatára Pál Lénárd akadémikust az MTA főtitkárává, Köpeczi Béla és Láng István akadémikusokat az MTA főtitkár-helyetteseivé nevezte ki. A Minisztertanács Pál Lénárdot — érdemeinek elismerésével — felmentette az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöki tisztségéből.

Pál Lénárd 1925. november 7-én született Gyomán. Középszkolai tanulmányait Békéscsabán végezte. A Budapesti Tudomány Egyetem elvégzése után az egyetem gyakorlati fizikai intézetében tanársegédként dolgozott. 1950-től 1953-ig a moszkvai Lomonoszov Egyetem fizikai fakultásán szilárdtest fizikai kutatásokat végzett, majd 1953-tól — a fizikai tudományok kandidátusa fokozat elnyerése után — a Központi Fizikai Kutató Intézet osztályvezetője lett. Itt 1956-tól igazgatóhelyettesként, 1970-től igazgatóként, 1974-től pedig főigazgatóként tevékenykedett.

Reaktorelméleti munkásságáért 1959-ben megkapta a fizikai tudományok doktora fokozatot. A Magyar Tudományos Akadémia 1961-ben levelező, 1973-ban rendező tagjává választotta. A szilárdtest-kutatásban elért eredményeiért a Szovjetunió tudományos Akadémiája 1976-ban külföldi tagjává választotta.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem professzoraként 1961 óta tart előadásokat atomfizikából és valószínűségszámításból. Eddig több mint 120 dolgozata jeles gyakorlati fizikai intézetben tanársegédként dolgozott. 1950-től 1953-ig a moszkvai Lomonoszov Egyetem fizikai fakultásán szilárdtest fizikai kutatásokat végzett, majd 1953-tól — a fizikai tudományok kandidátusa fokozat elnyerése után — a Központi Fizikai Kutató Intézet osztályvezetője lett. Itt 1956-tól igazgatóhelyettesként, 1970-től igazgatóként, 1974-től pedig főigazgatóként tevékenykedett.

Számos nemzetközi folyóirat szerkesztő bizottságának tagja. Ekeken keresztül alelnöke volt a fizikusok világ-szervezetének, a Nemzetközi Fizikai Uniónak.

Hosszú ideig dolgozott az MSZMP budapesti bizottsága végrehajtó bizottságában, 1975-től az MSZMP Központi Bizottságának tagja. Tudományos munkásságát 1962-ben ismerték el Kosuth-díjjal, 1975-ben pedig megkapta a Magyar Tudományos Akadémia aranyérmét. Kétszer tüntették ki a Munka Érdemrend arany fokozatával, a szovjet-magyar műszaki-tudományos együttműködésben végzett tevékenységéért megkapta a Kurcsatov-éremet és a szovjet Munka Vörös Zászló Érdemrendet.

Hangverseny a Vigadóban, tánc a tereken

Tizenhárom együttes érkezik a néptáncfalalkozóra

A nemzetközi néptáncfesztivál „szünetében” (mint ismeretes, ezeket kétvétenként rendezik) sem marad néptáncos események, látványosságok nélkül a szegedi közönség. Ilyenkor — az idén is — a hazai szak-szervezeti együtteseket látja vendégül a város: a SZOT, a Népművelési Intézet, az SZMT és a szegedi tanács rendezésében 20-án, pénteken kezdődik a szakszervezeti néptáncgyűjtés 15. találkozója, amely egyúttal a 4. országos minősítő verseny is.

A háromnapos néptáncfalalkozóra 13 együttes érkezik Szegedre. A minősítő versenyeket a Kiszínházban és az újszegedi szabadtéri színpadon tartják meg, ezeken a Pesovár Ernő néprajzkutató vezette zsűri ítéli meg a produkciók színvonalát. A minősítési előírások szerinti, meghatározott táncprogramok bemutatói alapján arany, ezüst és bronz fokozatú minősítéseket kapnak az együttesek. A verseny hasznos és értelme nem egyszerűen a megméretkezés, annak megállapítása, milyen fejlődési fokot értek el az

amatőr táncosok. Az ideikhez hasonló találkozókat mindig hasznos tapasztalatcserék főrumai is; a résztvevő csoportok némelyikének csak ilyenkor nyílik alkalom arra, hogy országos szaktekintélyek segítségét, tanácsait kérjék a további munkához.

A néptáncosok találkozója az idén népzenei együtteseket is meghívta. A Vigadóban, pénteken este 8-kor két szegedi, az EDO SZ Huzavona és a JATE együttesének Fabatka Zenekeze, és két budapesti, a Kalamajka és a Muzsikás együttes hangversenyt rendezik meg (ha esik az eső, az Ifjúsági Házban lesz a koncert). A népzenei hangverseny közönsége

táncot is lát — az itt vendégeskedő legjobb szőlőtáncosoktól és a házigazda EDO SZ együttes tagjainak előadásában. A szombat: versenynap, a szakmai jellegű, délelőtti kishírbécsi bemutatók után délután fél négytől, illetve este fél kilenctől a néptánc kedvelő közönséget is várják az újszegedi színpad nézőterére. Vasárnap a város négy terén rendeznek bemutatókat — okulás a tavalyi fesztivál utcai táncainak nagy sikerén. A műzeum előtt, Tarjánban, az Olajbányász téren, Odesszában, az ABC-áruháznál, s a Dugonics téren, a szökőkútnál egyaránt délelőtti 11 órakor kezdődik a „tértánc”.

Növénynevelés Vándorgyűlés Szarvason

Hat kukorica-, két lucerna-, két rizs-, egy paprika-, egy dohány- és tíz gyeppajtás nemesítési munkája tém-

jelzi a Szarvasi Öntözési Kutató Intézet három évtizedes munkáját; az intézet fennállása óta ezekkel járult hozzá a hazai növénynevelés eredményességéhez — összegezték azon a növénynevelési vándorgyűlésen, amelyet kedden, tegnap rendeztek Szarvason, az Öntözési Kutató Intézetben, csaknem 120 hazai szakember részvételével.

Mint elhangzott: a továbbiakban olyan fajták előállítására kell törekedni, amelyek bírják az állományúrtást, mert nagy termés csak nagy töállománnyal lehet elérni. A kísérleti kutatásokat ebben az irányban folytatják. S hogy máris vannak eredmények, azt bizonyítja, hogy azoknak a fajtáknak a felhasználásával, amelyeket a szarvasi ÖKI-ben állítottak elő, hektáronként 600-700 mázsa fűtermést lehet elérni.

A tanácskozáson bejelentették, hogy további szarvasi növényfajták állnak állami elismerés előtt. (MTI)

Kiállítási napló

A balladás festő

Diószegi Balázs, a kunok balladás festője mutatja be néhány alkotását Szegeden, a Közművelődési Palota Kupa Galériájában. A Kun-szentmiklóson született 64 éves művész ma is Bács-Kiskun megye tájához, embeirehez kötődik. Igaz, nagy kitérőket tett a képzőművészeti főiskola elvégzése után, hisz megfordult Debrecenben, Szentendrén, Miskolcon, Újvidéken, majd közel másfél évtizedig Nyíregyházához kötötte alkotó tevékenysége és pedagógiai munkássága. 1957-től művészetét ismét a Kiskunsághoz kötődik.

Festményeire a balladai tömörség, a sűrű szövetű, summás előadásmód, a tömönatos fogalmazás jellemző. Erőkezényen ragadja meg a szegény emberek sorstragédiáit, azonosul szomorúságukkal, fáradtságukkal, nagy szeretettel ábrázolja egyszerűségüket, törődöttségükben is egyenes emberségüket. Több alkotásán érződik a halállal való jegesség — Temetőbe menők, Ravatal, Alkony és a Varjak sorozata —, melyeken fejedő az öregasszonyok, viaszarcú halottak, sűrű, tragikus felhőket sejtető varjúmadarak szinte jelképes nőnek, és mégis megmaradnak az emberi élet természetes velejáróinak. Eszköz-telenül, egyszerűen, szinte

síkokban fogalmazva tömöríti jelképekké ezeket a mindennapi, mégis mindannyiunkat személyesen érintő eseményeket, Nagyszerű emberismeretről árulkodnak azok az alkotásai, melyeken edesanyját festi meg, az oly szűkre szabott pihenés befelé forduló perceiben (Anyám, Meleg a leves, Tyúkokkal). Néhány festményén szinte a végsőkig tömörít, gondolkodik itt elsősorban a Hóolvadás drámai sávjaira, ahol szinte már síkok absztrakt folttatásának lehetünk tanúi.

Diószegi Balázs nem részletez, nem cizellál. Egyetlen lendületes ecsetvonással, egy folt tömegével, két egymás melletti szín drámai erejével képes monumentálissá növelni mondanivalóját. Szinte fakóak színei, a szürkék, feketék, barnák közül csak itt-ott villan elő egy vibráló fehér, vagy egy pisllakoló fényforráshoz hasonló sárga folt. Képei Kohán Györgyöt juttatják eszünkbe, bár ő drámaibb és expresszívabb volt Diószeginél.

Kevésbé sikerültnek érzem a Modern városrész című kép rózsaszín faktúráját és franciakulcsra emlékeztető fastilizációját, a Ruhaszárítás izgalommentes, fáradt foltját és a Varjak II. dekoratívításra és mozaikszerszerű törekvő kísérletét.

T. L.